

Forfatter: Udrag fra Pulcinellen

Titel:

Citation: "Fjorten eventyr og fortællinger", i *Fjorten eventyr og fortællinger*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1989, s. 211.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ingemann01-shoot-idm140296365614400/facsimile.pdf> (tilgået 25. juni 2021)

Anvendt udgave: Fjorten eventyr og fortællinger

Harem. I *Retfærdighed* tog jeg Kong David til Forbillede, og det gik mig med en hel Deel decorerede Ægtemænd, som det gik hin Mand efter Herrens Hjerter med Hr. Urias. – Denne Prækhed ledsagede han med nogle Miner og Haandbevægelser, som vakte raal Latter blandt Almuen.

«*Tapperhedens*» – vedblev han – «er den eneste Cardinaldyd, som jeg bilder mig ind at have et lille Gran af; men den har man kaldet Trods og Forstokkethed. I den Dyd tog jeg Fanden selv til Mynster. Ingen er dog tappere, end Den, der tør trodse den Almætrige. – Istedetfor *Tro*, *Haab* og *Kjærlighed* har jeg naturligvis kun *Vantro*, *Förtvivlelse* og *Had*; men det er jo kun mine egne private fine Følelser, og de kommer Ingen ved, mener jeg, uden mig selv.

Med de syv saakaldte *Dødsynder* er Forholdet omvendt,» – vedblev han med en stolt og trodsig Mine – «dem staaer jeg ikke tilbage for nogen Erkebisp. Min *Stolthed* vil jeg ikke af med: er nogen Egen-skab *superb*, maa det jo være *Superbia!* ved den holder jeg endnu mit Hoved opreist, trods syv Gange syv Millioner Dødsynder, om de var til og jeg var skyldig i dem alle – trods ligesaa mange Millioner Helveder, som det, jeg forlader med Eders Philisterverden, og det, jeg fri staaer paa Randen af med min geniale Overordentlighed. Hvad jeg mest har forslaaet Tiden med, er hvad min Skriftefader kalder *Luxuria*. Dertil regner han fordetmeste hvad de Franske meget net kalde *Libertinage*. Deri har jeg, som sagt, fulgt den vise Kong Salomons og den lystige Don Juans glørværdige Exempler. I *Fruadeseri*, hvad de Lærde kalde *Gula*, staaer jeg vistnok endeel tilbage; men drikke vil jeg omkap med Satan selv og hans hele Kleresie, NB. naar jeg selv maa vælge Drikkevarerne. – Er jeg practisk en Stymper i *Gjerrighed*, paa Grund af min naturlige Flothed og temmelig unge Alder, saa respecterer jeg den dog, som den solideste og varigste af alle de saakaldte Lidenskaber, som dog ere det Eneste, der sætter Lid i vore Kjødklumper. Men hvad jeg har drevet det til et Slags Mesterskab i, uden al Anstrengelse, alene ved naturligt Genie, er de Dødsynder, man kalder *Vrede* og *Løgn*, men som i mit System kaldes *Hjerte* og *Hoved*. Kan *Patre eterno* selv vredes og det i al Evighed paa de arme Djævlæ og vantroe Slyngler – skulle vi da være Mættede og ikke blive rasende gale, naar nogen Slyngler sætter sig mod vor Villie? Nei, *Vreden* er just Stempleet paa vor Kraft og Majestæt, som Skabningens Herrer. – Hvad *Løgnen* angaaer, saa er den for mig den allerhøieste

Poesie. Mit hele Liv er jo en Løgn, vil man sige. Jeg henregnes selv personlig til Sagnhistorien eller Folkeovertroen, og tager Fanden mig ikke, slaar den historiske Kritik mig bestemt ihjel, om ogsaa den æstheriske lader mig leve med Poesien i Løgnlivet. Dog denne Dødsynd er min allerstørste Trøst. Er nemlig hele mit Liv en stor Løgn, saa er det jo ogsaa Løgn hvad jeg her staaer og anklager mig for eller praler af i min Forvorpenehed: jeg er maaske da endog en exemplarisk dydig ung Mand, som Satan ikke kan krumme et Haar paa, og – det er sandt! – min største Fortjeneste har jeg rent glemt, formodentlig af Beskedenhed: Jeg er Opfinder af den ædle Presse, som hele Verden veed. Den Fortjeneste alene maa jo kunne opveie tusinde Livs Forbrydelser! – Tænk dyrebareste Publicum! alle trykte Bøger og den store Bladmagt, som snart vil afsætte alle absolute Souveræner og selv tage Plads paa deres Throner – den Verdensbehersker kan man igranden takke mig, den forsvorne Dr. Faust, for Jeg seer i Aanden de uhyre Virkninger af min Presse: Der er ingen Visdom og intet Galskab i den menneskelige Hjerne, som ikke vil faae Luft og udsprede sig over Verden paa mine Typevinger. Hvad der flyver ud fra Verdensaandens store Hjerne vil være Herskerbud for alle Nerver og Muskler i Menneskeheden – og kommer Ideerne først i Næverne, saa bliver Næveretten først intellectuel, philosophisk og moralsk – saa begynder først rigtig den store blodige Kamp for Ideer, der skal gennemføres med alle optænkelige Mordredskaber og vedvare til Verdens sidste Dag. Men giv Agt, mine Herskabelgheder! der er en lille Fiage ved denne min Fortjeneste: Naar Fanden nu om nogle Minuter har taget mig, bemægtiger han sig allerførst min Presse. Djevelens Ideer flyve da Verden rundt paa mine Typer og formæle sig med Menneskeaaandens; deres Yngel vil i Aartusinder beherske alle Sjæle paa Jorden – Helvedes Grændser vil udvide sig, og Jorden vil tilsidst blive en Provinds uden Constitution i Satans absolute Monarkie. See! Det bliver paa en Maade mit Værk – jeg er ikke saa ringe endda – og gør Fanden mig ikke til Cultusminister i sit Rige, er han en Døsmer. Men min sidste Frist er strax udloben – over min største Fortjeneste havde jeg nær glemt min syvende og sidste Dødsynd – det er den allerværste – det er den, de Lærde kalde *Acedia* – det er den Ubekymretthed for hvad man kalder Sjæl og Salighed – den døvne Melankolie, der siger: Fanden i Vold med det Hele! Det er Jux! – det er denne Blaserthed og Indolents – denne Femværelgeladen, dog uden Fred

og Hvile, der har gjort mig til en ørkesløs Grubler og forbitret mig selv al Fornøielse ved min saakaldte Ryggeløshed. Men see! der kommer min demoniske Creditor – den Hund af Djævel, jeg har forskrevet mig til! Han seer ud som et jammerligt Bønhase-Flikværk af et Bundtmagerprodukt uden Liv og Aand – men lur ham! – i den ubetydeligste Skikkelse er han allerfarligst. Forbløffe mig skal han dog ikke! Nu vil jeg kun bede Dem, mine skjønne Velyndere! ikke at spare paa Deres ærede Lunger og Haandlæder, naar De ret strax vil have den Fornøielse at see Fanden slæbe af med en Sjæl, som ikke er Deres egen!»

Under Slutningen af Pulcinellens Tale som Dr. Faust, var der langsomt krobet en uhyre stor Pudelhund-Skikkelse ind paa Bræderne. Dens lodne sorte Hud var saa slet sammenlappet, at man kunde skimte hans Medhjælper, den plumpe Blaaræder, der var skjult under Hundeskindet. Der blev almindelig Latter; men under Latteren hørtes et kvindeligt Skrig.

»Ak! Moder! nu kommer Djævelen og henter ham!» – jamrede en meget smuk, men besynderlig bleg ung Pige i en fattig, men broget og fantastisk Dragt, der stod ved en kogende Kastaniekedel, hvor hun hjalp en gammel Kone med Kogningen. Hun stirrede paa Hjeldebodgjøgleren og det store Hundeskræmsel, der nærmede sig ham. Der var Gru og Angst i hendes vildt glødende Blik. Det sorte Haar flagede opløst over hendes marmorhvide Kinder, og hun strakte Hænderne sittrende ud med en Bevægelse, som hun vilde op paa Bræderne og forsvare ham.

»Tys, stille, Barn! see ikke paa ham!» – sagde Moderen og greb hendes Hånd – »stager Fanden ham nu, er det Løn som forskyldt. Du er ikke den Eneste, han har svoret sig Djævelen i Vold for at ødelægge. Pas Kastanierne, Barn! og see ikke paa ham, det Uhyre!»

»Stakkels Margarita!» – sagde en medlidende Maccaroni-Kogerske og rørte i sin Kjedel – »hun var saameget ligesaa forstandig, som hun er deilig, men gik fra Vid og Sandt over hans Troloshed, det Skam! – Den hellige Jomfru være hende naadig!»

»Helvedhund!» – raabte nu Pulcinellen og stirrede paa Hundeskræmslet, der snøede sig i Bugter rundt om ham og knurrede – »vil du være min Herre og Dommere? Er du Andet end et umælende Dyr eller et Fæhoved af Komediant – er du den mægtige Aand, du vil